

วัตถุประสงค์ของการสอนสองภาษาสำหรับครูไทย

นำเสนอโดย ดร.บาร์บารา เอิร์ธ นักศึกษาพิเศษมหาวิทยาลัยกาลาเดท

ภูมิหลัง:

เมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้าพเจ้าได้ไปเยี่ยมโรงเรียนโสตศึกษาในประเทศไทย ๔ แห่ง ได้สังเกตการสอนนักเรียน ๑๐ ชั้น และได้สัมภาษณ์ครู ๑๓ คน คำถามที่ข้าพเจ้าใช้ถามครูเหล่านั้น อยู่ในภาคผนวก ๑ ข้าพเจ้าขอขอบคุณโรงเรียนเศรษฐเสถียรที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการกำหนดเวลาให้ข้าพเจ้าได้ทำงาน และขอบคุณสถาบันการค้นคว้าของมหาวิทยาลัยกาลาเดทที่ได้ให้การสนับสนุนด้านเงินทุนในการทำวิจัยครั้งนี้

ข้าพเจ้าได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับ และพบว่าครูบางคนมีช่องว่างในด้านความรู้ทางทฤษฎี โดยเฉพาะทางการสอนสองภาษา และการนำเอาทฤษฎีมาปฏิบัติจริง ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงได้เขียนรายงานนี้ขึ้น ข้าพเจ้าได้รวบรวมบทความจากอเมริกาและประเทศในยุโรปที่อธิบายถึงประสบการณ์ของการสอนสองภาษาให้เด็กหูหนวก บทความเหล่านั้น ไม่ได้มีการแปลเป็นภาษาไทย ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงสรุปเอาใจความที่สำคัญและถ่ายทอดข้อมูลเหล่านั้นเป็นภาษาไทยและบันทึกเป็นดีวีดี ตัวเลขที่ปรากฏในรายงานนี้อ้างถึงจำนวนบทความที่ข้าพเจ้าได้พบ รายชื่อบทความเหล่านั้นอยู่ในตอนท้ายของรายงาน

สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้า มีดังนี้ ข้าพเจ้าได้รับปริญญาเอกทางการศึกษาระหว่างประเทศ ดังนั้นข้าพเจ้าจึงมีความสนใจทางด้านทฤษฎีและการปฏิบัติของการศึกษา ซึ่งนำไปสู่ความเป็นธรรมในสังคมทั่วโลก ข้าพเจ้ากลายเป็นคนหูหนวกเมื่อมีอายุมาก - ข้าพเจ้ามีประวัติครอบครัวเรื่องการสูญเสียการได้ยิน ซึ่งเริ่มเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่แล้ว และมีพัฒนาการอย่างช้าๆไปสู่การเป็นคนหูหนวกสนิทในที่สุด ข้าพเจ้าเคยทำงานที่สถาบันเทคโนโลยีเอเชีย (เอไอที) ที่จังหวัดปทุมธานีเป็นเวลา ๑๐ ปี จนกระทั่งข้าพเจ้าหูหนวกสนิท จึงต้องกลับไปอเมริกาเพื่อเรียนภาษามืออเมริกัน ข้าพเจ้าอยู่ที่มหาวิทยาลัยการลาเดทมา ๒ ปีแล้ว และได้เรียนรู้หลายสิ่งหลายอย่าง แต่ข้าพเจ้าก็ยังรักเมืองไทยและจะกลับมาเยี่ยมอีกบ่อยๆ

ข้าพเจ้าหวังว่าครูสอนคนหูหนวกไทยจะสามารถนำข้อมูลที่ข้าพเจ้ารวบรวมจากบทความต่างๆ ไปใช้ได้ กรุณาใช้ข้อมูลอะไรก็ตามที่ท่านคิดว่าเป็นประโยชน์ต่อตัวท่านและเด็กหูหนวก

วัตถุประสงค์ของการสอนสองภาษาสำหรับครูไทย

๑. เป้าหมายของการศึกษาของคนหูหนวก คือความเป็นธรรมในสังคม ปัจจุบันนี้ ชนกลุ่มน้อยหลายกลุ่มได้เสนอ เอกสิทธิ์ของกลุ่ม และ "ความแตกต่างที่เด่นชัด" (1) คนหูหนวกทั่วโลกต่างพากันอ้างถึงเอกลักษณ์ของความเป็นคนหูหนวกของเขา ที่มีวัฒนธรรมและภาษาของตนเอง การศึกษาแบบสองภาษา/และสองวัฒนธรรม จึงเป็นส่วนหนึ่งของการมองจากมุมใหม่ของความเป็นธรรมในสังคม (2)

๒. เป็นที่ยอมรับมากขึ้นทุกวันว่า เด็กหูหนวกทุกคนไม่ว่าจะมีระดับการได้ยินแค่ไหน ควรจะได้มีการเจริญเติบโตโดยใช้สองภาษา การรู้จักและการใช้ทั้งภาษามือของคนหูหนวกและภาษาพูดของแต่ละประเทศ ทำให้เด็กหูหนวกสามารถเรียนรู้ภาษาและสังคมภายนอกได้อย่างเต็มที่ เด็กหูหนวกควรจะได้มีโอกาสอยู่ในกลุ่มของผู้ใช้ภาษามือตั้งแต่เล็กๆ เพราะเป็นช่วงที่เขาเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ด้วยสายตา เด็กหูหนวกควรจะได้เรียนรู้ภาษาพูดของชาติตน เพื่อเขาจะได้มีโอกาสเป็นส่วนหนึ่งของสังคมของประเทศเขา ที่กว้างใหญ่กว่าสังคมแคบๆ ของคนหูหนวก (3)

๓. ถึงแม้ว่าคนหูหนวกจะมีภาษาของเขา แต่รูปแบบของการศึกษาของคนหูหนวกไม่ได้ยอมรับภาษามือตามธรรมชาติจนกระทั่งเมื่อเร็วๆ นี้ นักวิชาการได้เปิดเผยว่า การไม่ยอมรับภาษามือตามธรรมชาติ ก็คือการไม่ยอมรับคนหูหนวกนั่นเอง เขาพยายามที่จะทำให้เด็กหูหนวกเป็นเหมือนกับเด็กหูดี ซึ่งจริงๆ แล้ว เด็กทั้ง ๒ กลุ่มนี้ไม่เหมือนกัน - หรืออย่างน้อยที่สุด - เด็กหูหนวกต่างจากเด็กอื่นๆ เด็กหูหนวกได้รับการศึกษาที่ไม่ถูกต้องและส่วนมากอ่านและเขียนไม่ได้ ซึ่งข้อเท็จจริงนี้ เกิดขึ้นกับเด็กหูหนวกทั่วโลก

๔. การศึกษาของเด็กหูหนวกจะต้องได้รับการปฏิรูปเพื่อเด็กหูหนวกจะได้มีโอกาสเรียนรู้อย่างสมบูรณ์แบบ ปัจจุบันนี้ มีการนำเอาความคิดเรื่องการสอนสองภาษาไปใช้ในโรงเรียนสำหรับคนหูหนวก ไม่ใช่แต่เฉพาะในประเทศไทย แต่ในประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศอื่นๆ ด้วย การปฏิรูปการศึกษาของเด็กหูหนวก สามารถดูแนวทางได้จากการวิจัยนี้

๕. ในอดีต เรามักจะคิดว่า การเรียนรู้ภาษาพูดเช่น ภาษาไทย หรือภาษาอังกฤษ จะต้องเข้าใจการออกเสียงของภาษานั้นๆ (4) นั่นเป็นเหตุผลที่การศึกษาของเด็กหูหนวกต้องใช้เสียงด้วย เรามักจะคิดว่าการใช้ภาษามือเป็นอุปสรรคของการพัฒนาการอ่าน ความคิดนี้เป็นความคิดที่ผิด การวิจัยในปัจจุบันแสดงให้เห็นว่า ความสามารถในการใช้ภาษามือมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่าน (5,6,7,8,9,10) ซึ่งเป็นความถูกต้อง - เพราะงานวิจัยหลายๆ ชิ้นที่สหรัฐอเมริกา แสดงให้เห็นว่า ยังมีความสามารถในการใช้ภาษามืออเมริกันมากเท่าใด ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของเด็กหูหนวกก็ยิ่งมีมากขึ้นเท่านั้น เหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น

๖. คนเรามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ภาษาแรก (L1) ก่อนที่จะสามารถอ่านและเขียนภาษาที่สองได้ (L2) (6) มนุษย์เราจะคิดเป็นภาษาแรก การมีภาษาใช้เป็นหนทางที่ดีที่สุดของการเรียนรู้ เพราะฉะนั้น ถ้าเราสามารถรู้ภาษาแรกได้อย่างดีเท่าไร เราก็จะสามารถพัฒนาทักษะในการเรียนรู้ภาษาใหม่ได้ดีเท่านั้น (5,7,8,9) การรับรู้ภาษาแรก ควรจะเป็นไปตาม

ธรรมชาติ เริ่มตั้งแต่แรกเกิด โดยการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ที่มีทักษะในการใช้ภาษานั้นๆ (11) พฤติกรรมนี้ ควรจะเริ่มจากที่บ้าน แต่จากกรณีของเด็กหูหนวกที่มาจากครอบครัวหูดีหลายกรณี พฤติกรรมเหล่านี้ เริ่มที่โรงเรียน

๗. เด็กหูหนวกที่มีพ่อแม่หูหนวก เรียนรู้ภาษามือจากพ่อแม่ที่บ้าน เหมือนกับเด็กหูดีที่เรียนรู้ภาษาพูดจากพ่อแม่หูดี ข้อแตกต่างประการเดียวก็คือ ภาษามือเป็นภาษาที่เรียนรู้ได้ด้วยสายตา และมีช่องว่างระหว่างกันและกัน เด็กหูหนวกที่เกิดมาในครอบครัวคนหูดี มักจะเป็นพวกด้อยโอกาสที่จะเรียนรู้ภาษา เพราะพ่อแม่ของเขาไม่รู้จักภาษามือ พ่อแม่ของเด็กหูหนวกทั้งหลายเริ่มหาทางเรียนรู้ภาษามือ เพื่อที่เขาจะได้ช่วยลูกของเขาให้มีพัฒนาการของภาษามือตั้งแต่เล็กๆ ประเทศไทยมีโครงการครูพี่เลี้ยง ที่แนะนำให้สมาชิกชุมชนคนหูหนวกช่วยเด็กหูหนวกให้มีพัฒนาการของภาษามือไทยก่อนพวกเขาเข้าโรงเรียน เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญ เด็กหูหนวกควรจะได้เรียนรู้ภาษามือตามธรรมชาติตั้งแต่เล็กๆ

๘. การศึกษาวิจัยครอบครัวคนหูหนวกในสหรัฐอเมริกา แสดงให้เห็นถึงการที่เด็กๆ ที่ใช้ภาษามือ ได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษตั้งแต่อายุน้อยๆ พออายุได้ ๒ ขวบ เด็กๆ พยายามเลียนแบบการสะกดด้วยนิ้วมือจากการที่เห็นพ่อแม่ของเขาทำอยู่ทุกวัน ตอนแรก เขาเลียนแบบโดยใช้มือเท่านั้น ต่อมาก็เป็นการง่ายที่จะสอนเขาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการสะกดด้วยนิ้วมือและตัวอักษรที่พิมพ์อยู่บนหน้ากระดาษ (12, 13)

๙. ครอบครัวคนหูหนวกจำนวนมาก ใช้การเล่นเป็นการเล่นแบบสองภาษาในเบื้องต้น เมื่อเด็กๆ ดูพ่อแม่เล่นโดยใช้ภาษามือ พวกเขาเข้าใจถึงความหมายของตัวอักษรที่ปรากฏอยู่บนหน้ากระดาษ เด็กๆ เหล่านี้รู้จักภาษาอังกฤษพอเพียงเมื่อเขาเข้าโรงเรียน เขารู้ว่าหนังสือเป็นแหล่งที่ให้ความรู้และความสนุกสนาน พวกเขาพร้อมที่จะเริ่มเรียนการอ่าน

๑๐. บางครอบครัวไม่สามารถให้ออกาสลูกหูหนวกของตนได้สัมผัสกับภาษาอย่างเพียงพอ ซึ่งเป็นเรื่องน่าเศร้า เพราะในช่วงปีแรกๆ เป็นช่วงสำคัญที่สุดของการเรียนรู้ภาษาของเด็กๆ การพัฒนาทางภาษาตั้งแต่เล็กๆ เป็นรากฐานของการเรียนรู้ในอนาคต เมื่อเด็กหูหนวกไปโรงเรียนโดยไม่มีความรู้ทางภาษา โรงเรียนจะต้องจัดการให้เด็กได้มีพื้นฐานทางภาษา ซึ่งหมายถึงครูที่ใช้ภาษามือจะต้องเป็นต้นแบบของเด็กๆ โรงเรียนจะต้องจัดให้เด็กๆ ได้ใช้ภาษามืออย่างต่อเนื่อง อย่างถูกต้อง และสม่ำเสมอ

๑๑. งานวิจัยนี้ได้เปรียบเทียบการทำงานของครูที่ใช้ภาษามือได้อย่างคล่องแคล่ว กับครูที่ใช้ภาษามือไม่เก่ง และได้พบว่า ครูที่ใช้ภาษามือไม่เก่ง (ส่วนมากจะเป็นครูหูดี) จะมีรูปแบบดังนี้ (14) :

๐ มุ่งความสนใจไปที่ความถูกต้องของภาษาพูด และการตื่นตัวในการรับฟังมากกว่าการสนทนาที่มีความหมายและความสัมพันธ์กัน ครูพวกนี้มีแนวโน้มที่จะคอยแก้คำผิด มากกว่าปล่อยให้การสนทนาเป็นไปตามธรรมชาติ (14)

- บ่อยครั้งที่พวกเขาเริ่มใช้ภาษามือก่อนที่จะได้ก็จะพร้อม
- การใช้สายตาเหลือบไปมาของเขา ทำให้เด็กๆ สับสน
- ขัดจังหวะการสนทนาของเด็กๆ โดยการตั้งคำถามง่ายๆ แทนที่จะกระตุ้นให้เด็กๆ เข้าร่วมในการสนทนา
- มีปัญหาบ่อยๆ ในการใช้ภาษามือเล่านิทาน เพราะเขาไม่สามารถใช้ภาษามือเปลี่ยนตัวละครได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าเด็กๆ ไม่สามารถเข้าใจภาษามือของครูเวลาเล่านิทาน เขาก็จะไม่สามารถอ่านเรื่องได้ด้วยตัวเอง (15)

๑๒. ครูที่ไม่มีทักษะในการใช้ภาษามือ มีปัญหาในการสอนเด็กหูหนวก --- ทำไมถึงเป็นเช่นนั้น --- ทั้งนี้ เพราะเขาเหล่านั้น ไม่คุ้นเคยกับการใช้สายตาในการสื่อสาร ซึ่งรวมถึงวิธีการสอนที่ต้องใช้สายตาเป็นหลัก พวกเขาไม่ใช่คนที่ใช้ภาษามือเป็นหลัก ลองมาวาดภาพสถานการณ์เดียวกันนี้ถ้าเกิดขึ้นกับคนหูดี ถ้าครูอเมริกัน หรือครูญี่ปุ่น หรือครูฝรั่งเศส เรียนภาษาไทยเป็นเวลา ๑ ปี แล้วเริ่มสอนเด็กไทยในโรงเรียนไทย อะไรจะเกิดขึ้น มันไม่ได้ผลแน่นอน ครูมีความรู้ในวิชาที่สอน แต่ไม่สามารถถ่ายทอดให้เด็กเข้าใจได้ ขบวนการของการศึกษาก็จะล้มเหลว

๑๓. ในหลายๆ ประเทศ นักวิชาการที่หัดได้พยายามใช้รูปแบบต่างๆ ของการใช้มือเพื่อให้เด็กหูหนวกได้มีโอกาสเข้าถึงภาษาประจำชาติ วิธีการนี้เรียกว่าภาษาพูดที่สนับสนุนภาษามือ --- โดยครูพูดในขณะที่ใช้ภาษามือ ระบบที่คิดขึ้นมาี้ ไม่ได้มีผลต่อทักษะในการเรียนรู้มากนัก ปัจจุบันนี้ ระบบการสอนแบบนี้ ได้รับการวิจารณ์ว่า เป็นการสอนที่ผิดพลาดร้ายแรงของภาษามือตามธรรมชาติ (16) เด็กหูหนวกหลายคนไม่สามารถเข้าถึงองค์ประกอบของภาษาพูด วิธีการนี้ ไม่เป็นที่ยอมรับอีกต่อไป --- ดียิ่งไปกว่านั้น คืออะไร คือภาษามือที่เป็นที่ยอมรับในชุมชนคนหูหนวก ซึ่งเด็กหูหนวกทั้งหลายสามารถเข้าใจและใช้ได้เป็นอย่างดี

๑๔. ครูที่ดีจะอย่างไร ครูจะต้องใช้ภาษามือได้อย่างคล่องแคล่ว เพื่อที่จะ
- มีส่วนร่วมในการสนทนาประจำวัน เด็กหูหนวกจะต้องมีส่วนร่วมในการสนทนาประจำวัน เพื่อสร้างทักษะในการเรียนรู้ภาษา และความรู้รอบตัว (14)
 - ช่วยให้ได้พัฒนาความสัมพันธ์ของการใช้สายตากับการให้ความสนใจในเรื่องที่กำลังเรียนรู้ (14)
 - สร้างการสนทนาแบบตั้งคำถาม ให้เด็กรู้จักคิดและแสดงออก (14)
 - ตอบรับเรื่องที่เด็กกำลังสนใจ
 - สามารถใช้รูปประโยคที่ซับซ้อนในขณะที่เด็กเริ่มมีพัฒนาการทางภาษา
 - เป็นต้นแบบของการเป็นครูหูหนวก
 - เป็นต้นแบบของการมีปฏิสัมพันธ์กับคนหูดีในฐานะของคนที่มีสองวัฒนธรรม

๑๕. ไม่เพียงแต่ครูหูหนวกเท่านั้น ครูหูดีก็สามารถพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการสื่อสารและสอนเด็กหูหนวกได้ ประเทศไทยและประเทศอื่นๆ อีกหลายประเทศ กำลังนำระบบการสอนเป็นทีมมาใช้ เพื่อให้แน่ใจว่าจะสามารถติดต่อกับเด็กหูหนวกได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อ

พวกเขาจะได้เรียนรู้ได้อย่างดีที่สุด หลังจากนั้น ครูหูดีจำนวนมากขึ้น ก็จะใช้ภาษามือได้อย่างคล่องแคล่ว

๑๖. ภาษามือตามธรรมชาติ ควรจะนำมาใช้ในการสอนอ่าน อย่างน้อยที่สุดมี ๒ ประการที่จำเป็นสำหรับเด็กหูหนวกที่จะสามารถเข้าใจว่าเขากำลังอ่านเรื่องอะไร คือ ๑. การจำคำศัพท์ ๒. การเข้าใจไวยากรณ์ ซึ่งหมายถึงการเข้าใจเรื่องทั้งหมด ไม่ใช่เข้าใจแต่เฉพาะคำศัพท์ ทักษะทั้งสองนี้สำคัญอย่างมาก เราจำเป็นที่จะต้องมีทั้งสองทักษะ (5)

ครูที่มีทักษะในการใช้ภาษามือใช้ยุทธวิธีอะไรในการสอนเด็กหูหนวก

๑) จะสอนให้จำคำศัพท์ที่เป็นภาษามือและที่เป็นตัวหนังสือได้อย่างไร:

- เมื่อใช้ภาษามือเล่านิทานให้เด็กเล็กๆ ฟัง ควรใช้ภาษามือที่เข้มข้น นิ่งในระดับเดียวกับเด็ก และทำสัญญาณมือนิดหน่อยใกล้ๆ หรือบนหนังสือเพื่อให้เด็กๆ เห็นความสัมพันธ์ระหว่างรูปหรือตัวหนังสือกับการใช้ภาษามือ (14)
- ใช้วิธี "ประกบคู่" (sandwiching) โดยทำท่าภาษามือของคำที่ต้องการ แล้วสะกดคำด้วยนิ้วมือ แล้วทำท่าภาษามืออีก หลังจากนั้นจึงโยงไปที่คำที่เขียนในหนังสือ เพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของภาษา (11)
- ใช้วิธี "เชื่อมโยง" (chaining) โดยชี้ไปที่สิ่งของ ทำท่าภาษามือ แล้วก็สะกดด้วยนิ้วมือ หลังจากนั้นจึงเขียนคำนั้นบนกระดาน แสดงให้เด็กๆ เห็นว่า ทั้งหมดนี้คือคำเดียวกัน
- ใช้วิธี "ประกบคู่" และ "เชื่อมโยง" ซ้ำๆ เพื่อเด็กๆ จะได้ฝึกทำตามในใจ (10)
- แนะนำให้เด็กๆ ฝึกการสะกดด้วยนิ้วมือ และสะกดคำในสมุด ให้เขาอธิบายความหมายโดยใช้ภาษามือ
- ใช้วิธี "ก่อโครงสร้าง" (scaffolding) เช่น เพื่อให้เด็กเข้าใจถึงคำที่เขียนในหนังสือหรือบนกระดาน ครูจะอธิบายเป็นบางส่วน โดยบอกใบ้ให้นิดหน่อยเมื่อเด็กๆ เดาได้เล็กน้อย ครูก็ช่วยนำไปจนเด็กๆ เข้าใจว่าคำนั้นหมายความว่าอะไร
- อ่านเรื่องกับเด็กๆ โดยแปลเป็นภาษามือ ตอบคำถามของพวกเขาเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ โดยใช้ภาษามืออธิบายความหมาย วิธีนี้จะทำให้เด็กๆ สามารถเปรียบเทียบภาษาสองภาษาได้ (17)
- สอนให้เด็กๆ จับคู่คำในภาษามือกับคำในหนังสือ (19)

๒) จะสอนความเข้าใจในหลักไวยากรณ์ได้อย่างไร:

- เปรียบเทียบให้เห็นว่าภาษามือไทยกับภาษาพูดไทย แตกต่างกันอย่างไร
- สอนเด็กๆ ถึงกฎ โครงสร้าง และหลักใหญ่ๆ ของภาษาพูดและภาษามือ ไม่ใช่เฉพาะคำและวลี (18)
- สอนเด็กๆ ไม่ให้แปลทุกคำในหนังสือ แต่ให้อ่านและจับใจความ (10, 17)

๓) สำหรับการฝึกอ่าน:

- ทำท่าภาษามือเรื่องจากหนังสือ โดยให้เด็กสนใจในคำที่ต้องการสอน เด็กๆทุกคนมีหนังสือที่จะอ่าน เล่าเรื่องอีกครั้ง และแสดงท่าทางให้เข้ากับเนื้อเรื่อง ฝึกการสะกดด้วยนิ้วมือ และเขียนคำที่ต้องการสอนลงในสมุด (19)
- ให้เด็กๆดูเรื่องจากทีวีที่มีคำบรรยาย เด็กๆจะดูทีวี เห็นคำ แล้วค้นหาคำในพจนานุกรม อาจจะ让他จับกลุ่มกันพูดถึงเรื่องที่ดูจากทีวี และเขียนเรื่องที่ดูลงในสมุด

๑๗. การเขียนควรมีวัตถุประสงค์เพื่อการสื่อสาร ซึ่งประกอบด้วย:

- ให้ข้อมูล
- ต้องการความช่วยเหลือ
- สอนคนอื่นๆ
- รักษาสถานภาพของความสัมพันธ์ทางสังคม (19)

การสอนเรื่องเดียวกันหลายๆครั้งไม่ได้เป็นการสอนให้เข้าใจในเรื่องนั้นๆ

สำหรับการสอนเขียน ครูสามารถจะ:

- เสนอความคิด หรือตัวละคร (เช่น ช้าง) กับเด็กกลุ่มเล็กๆ และให้เขาใช้จินตนาการและพูดคุยกัน และเขียนเรื่องขึ้นมา
- ให้เด็กๆเขียนจดหมายถึงเพื่อน ครอบครัว หรือเพื่อนทางจดหมาย
- การเขียนเป็นวิธีการแสดงออกที่น่าตื่นตาตื่นใจของเด็กๆ
- หลังจากนั้น เขาจะต้องเรียนรู้ถึงความแตกต่างของรูปแบบของการเขียน เช่น การเล่าเรื่อง และการอธิบายเรื่อง (21)

๑๘. รายงานนี้ได้อธิบายถึงวิธีใหม่ๆของการสอนที่ใช้สองภาษา และรูปแบบของวัฒนธรรมสองแบบ ไม่มีประเทศใดที่มีทรัพยากรทั้งหมดอยู่ในมือเพื่อใช้เป็นรูปแบบของการใช้สองภาษากับเด็กหูหนวก แต่ถึงแม้ว่าอุปสรรคสำคัญจะยังไม่ได้เกิดขึ้น การนำการสอนแบบสองภาษามาใช้ก็สามารถจะพัฒนาได้ อุปสรรคใหญ่คือการเปลี่ยนความคิดที่มีต่อภาษามือตามธรรมชาติ และยอมรับมันเพื่อความสำเร็จของเด็กหูหนวก ทั้งภาษามือและภาษาเขียนมีความสำคัญเท่ากัน (21) ครูทั้งหูหนวกและหูดี จะต้องต่อสู้กับความคิดผิดๆซึ่งพวกเขาได้รับจากหลักสูตรของราชการ หรือความคิดในอดีต ตลอดจนความเชื่อผิดๆ การศึกษาแบบสองภาษาและสองวัฒนธรรมสำหรับเด็กหูหนวกเป็นเรื่องของความยุติธรรมในสังคม